

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Retsudvalget (2. samling)
REU alm. del - Bilag 107
Offentligt

Dato: **14 JAN. 2008**

J.nr.: 2006-1388-628
Sagsbehandler: PH
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 31

+ opfølgingsrapport

Vedrørende inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq

Jeg sender hermed et uhæftet eksemplar af opfølgingsrapport af dags dato vedrørende inspektion den 23. august 2006 af Anstalten for domfældte i Qaqortoq. Jeg vil til samtidig modtagelse sende et eksemplar af rapporten elektronisk til Retsudvalget.

Som det fremgår af sidste side i rapporten, er rapporten tillige sendt til Anstalten for domfældte i Qaqortoq, Politimesteren i Grønland, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet og de anbragte i anstalten.

Med venlig hilsen

Jens Møller
direktør

Opfølgning

Gammeltorv den 14 JAN. 2008
Journalnr. 2006-1388-628 PH

den 23. august 2006

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Indholdsfortegnelse

Ad punkt 2.	Bygningsmæssige forhold mv.	2
Ad punkt 2.2	Celler	5
Ad punkt 2.3	Toilet og bad.....	6
Ad punkt 2.4	Fællesrum	7
Ad punkt 2.7	Observationsceller	7
Ad punkt 3.	Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt for domfældte	8
Ad punkt 4.1	Arbejde	11
Ad punkt 4.2	Undervisning	11
Ad punkt 4.3	Fritid	12
Ad punkt 5.2	Forplejning	14
Ad punkt 5.4	Talsmandsordning	15
Ad punkt 5.6	Vold mv.....	16
Ad punkt 5.7	Sagsbehandling mv.	17
Ad punkt 5.8	Personaleforhold mv.	18
Ad punkt 5.9	Interne inspektioner	20
Ad punkt 6.	Foreløbig enrumsanbringelse	21
Ad punkt 7.6	Kompetence mv.....	22
Ad punkt 7.8	Sanktionen	23
Opfølgning		25

Den 7. februar 2007 afgav jeg min endelige rapport om min inspektion den 23. august 2006 af Anstalten for domfældte i Qaqortoq.

I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. fra Anstalten for domfældte i Qaqortoq. Jeg bad om at disse oplysninger mv. blev tilbagesendt til mig gennem Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på at myndighederne kunne komme med bemærkninger hertil.

Jeg har i den anledning modtaget en udtalelse 9. maj 2007 med bilag fra direktoratet, herunder udtalelser fra Anstalten for domfældte i Qaqortoq og Politimesteren i Grønland.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2. Bygningsmæssige forhold mv.

Jeg erindrede anstalten om at fremsende papirerne vedrørende ventilationsanlægget i cellerne. Jeg anmodede endvidere anstalten om at oplyse resultatet af anstaltens overvejelser om på ny at rejse spørgsmålet om at bytte om på rørene. Hvis spørgsmålet var rejst på ny, bad jeg om underretning om resultatet heraf.

Anstalten har oplyst at anstalten har haft kontakt med det rørlæggerfirma der monterede ventilationsanlægget. Anstalten har anmodet firmaet om at fremkomme med en vurdering af ventilationssystemet og med eventuelle forslag til ændringer af ventilationssystemet. Anstalten havde på tidspunktet for afgivelsen af anstaltens udtalelse endnu ikke modtaget svar fra firmaet.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste og har anmodet anstalten om at underrette direktoratet om svaret fra rørlæggerfirmaet.

For så vidt angår papirerne vedrørende ventilationsanlægget har anstalten overfor direktoratet telefonisk oplyst at anstalten er blevet i tvivl om hvilke papirer der er indgået aftale om at fremsende. Direktoratet beklager at det således ikke er muligt at fremsende de omtalte papirer.

De papirer mine medarbejdere og anstalten under inspektionen aftalte at anstalten skulle fremsende, er de papirer som anstalten er i besiddelse af vedrørende aftalen med det firma der har opsat ventilationsanlægget, dvs. brevvekslingen med firmaet, herunder tegninger til projektet.

Jeg beder om at disse papirer sendes til mig sammen med orientering om svaret fra rørlæggerfirmaet.

Jeg anmodede anstalten om at oplyse hvorvidt kuldeproblemet var afhjulpet efter isolering af rammen omkring vinduet og tildækningen af ventilationslemmene.

Jeg anmodede endvidere anstalten om at oplyse om de huller anstalten har boret i rammen under vinduet har forbedret indeklimaet, og om anstaltens bemærkninger i øvrigt til talsmændenes klage over indeklimaet. Jeg afventede i øvrigt svar fra anstalten vedrørende spørgsmålet om at bytte om på ind- og udsug i ventilationen.

Anstalten har oplyst at den isolering der fandt sted i forbindelse med facadereoveringen, efter udsagn fra de domfældte betød at cellen blev meget varm og indelukket. Efter samråd med de domfældte og håndværkere blev der derfor (som også nævnt i rapporten) udfor hver celle udenfor vinduet boret tre huller

således at luften kan strømme ind i cellen. De domfældte har – ifølge anstalten – været meget tilfredse med at der kom ”udåndingshuller”.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig at kuldeproblemet blev afhjulpet efter isolering af rammen omkring vinduet og tildækningen af ventilationslemmene, men samtidig bevirkede et indeklimaproblem. Jeg har endvidere noteret mig at de huller der herefter blev boret i rammen under vinduet, har forbedret indeklimaet. Jeg foretager mig ikke yderligere vedrørende dette forhold.

Jeg afventer som det fremgår ovenfor fortsat svar fra anstalten vedrørende spørgsmålet om at bytte om på ind- og udsug i ventilationen.

Jeg anmodede anstalten om at oplyse om der forelå en egentlig plan for vedligeholdelse af anstalten. Hvis det var tilfældet, bad jeg om en kopi af planen.

Anstalten har oplyst at der ikke er en overordnet vedligeholdelsesplan, men at der hvert år i samarbejde med personale- og beskæftigelseskonsulenten udarbejdes en plan for almindelige vedligeholdelsesopgaver i anstalten – også omtalt som ”vedligeholdelsesarbejde i anstalten”. Anstalten har videre oplyst at de indsatte medvirker til løsningen af disse opgaver.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste og har supplerende oplyst at en medarbejder fra direktoratet i samarbejde med den ledende anstaltsleder skal gennemgå anstalterne i Grønland med henblik på at udarbejde en langsigtet vedligeholdelsesplan for bygninger og udskiftning af inventar. Når denne plan foreligger, vil direktoratet orientere mig herom.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer underretning fra direktoratet om den langsigtede vedligeholdelsesplan når den foreligger.

Brandmelderen var på inspektionstidspunktet slået fra på de indsattes toilet og i en af cellerne fordi der var problemer med brandmelderen. Jeg anmodede anstalten om at oplyse hvorvidt det nævnte problem med brandmelderne på toilettet og den ene celle nu er udbedret.

Anstalten har for så vidt angår brandmelderen på de indsattes toilet oplyst at systemvedligeholderen af brandmelderne ikke anser det for påkrævet med brandmelder på toilettet når rummet ikke er større end det er.

For så vidt angår brandmelderen i en af cellerne har anstalten oplyst at der ikke er problemer i cellerne med brandmeldeanlæg.

Direktoratet har oplyst at anstalten ved telefonisk henvendelse den 8. maj 2007 supplerende har oplyst at det efterfølgende har vist sig at der ikke var problemer med brandmelderen i den omtalte celle. Anstalten har samtidig overfor direktoratet tilføjet at brandinspektøren i november 2006 efterså anstaltens udstyr, og at brandinspektøren ikke havde bemærkninger hertil.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten anførte og har bekræftet at der ikke er krav om brandmeldere på toiletterne.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke yderligere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.2 Celler

Jeg henstillede til anstalten at der blev udarbejdet en plan med hensyn til udskiftning/udbedring af møblementet, og at der allerede på daværende tidspunkt skete en sådan udskiftning/udbedring af det møblement der var i værst stand. Jeg henledte i den forbindelse anstaltens opmærksomhed på muligheden for at søge direktoratet om en særbevilling. Jeg anmodede om underretning om hvad der videre skete i den anledning. Jeg bemærkede i øvrigt at jeg gik ud fra at

sengene – når de skal udskiftes – vil blive udskiftet med den nye model der også kan anvendes som sofa.

Anstalten har oplyst at anstalten løbende vurderer inventaret i anstalten, og at møblementet løbende udskiftes i det omfang der er behov for det. Der er allerede indkøbt nye arkitektlamper for udskiftning af samtlige lamper fra cellerne.

Direktoratet har henvist til at der – som nævnt ovenfor – vil blive udarbejdet en langsigtet vedligeholdelsesplan for bygninger og inventar. Nedslidte skabe og små reoler samt ødelagt inventar på cellerne vil blive udskiftet snarest muligt. Direktoratet har oplyst at direktoratet ikke på nuværende tidspunkt kan angive et bestemt forventet tidspunkt for udskiftningen. Direktoratet vil orientere mig om dette samtidig med underretningen om den langsigtede vedligeholdelsesplan. Ved udskiftning af senge vil der – såfremt pladsforholdene tillader det – blive udskiftet til en ny model.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at nedslidte skabe og små reoler samt ødelagt inventar ville blive udskiftet "snarest muligt". Jeg afventer – som nævnt ovenfor – underretning fra direktoratet om den langsigtede vedligeholdelsesplan for bygninger og udskiftning af inventar for anstalterne i Grønland, og den orientering som direktoratet samtidig hermed vil give om udskiftning af møblement i anstalten for domfældte i Qaqortoq.

Ad punkt 2.3 Toilet og bad

Jeg anbefalede anstalten at udskifte håndklædet på det ekstra toilet til brug for de indsatte på forbindelsesgangen med papirhåndklæder. Jeg oplyste i den forbindelse at Direktoratet for Kriminalforsorgen har udsendt en generel henstilling til samtlige kriminalforsorgens institutioner i Danmark om at udskifte håndklæder med engangshåndklæder eller håndklæderuller (og håndsæbe med flydende håndsæbe). Jeg anmodede om oplysning om hvad min anbefaling gav anledning til.

Anstalten har oplyst at der er indkøbt og opsat dispensere til papirhåndklæder på toilettet. Anstalten har endvidere oplyst at der i øvrigt skal anskaffes større affaldsstativer.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke videre vedrørende dette punkt.

Ad punkt 2.4 Fællesrum

I opholdsstuen bag køkkenet var rammen i et af de fire vinduer gået i stykker. Jeg anmodede om oplysning om hvornår anstalten forventede at der ville ske en udskiftning af vinduet.

Anstalten har oplyst at der ikke på nuværende tidspunkt er planer for udskiftning af vinduerne da anstalten skønner at vinduerne ikke fejler noget.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste og har supplerende oplyst at vinduerne – i forbindelse med direktoratets (dengang forestående) gennemgang af bygninger og inventar i de grønlandske anstalter – vil blive besigtiget, og at reparation af den/det omtalte vinduesramme/vindue vil blive prioriteret.

Jeg har noteret mig det oplyste og anmoder om at blive underrettet om resultatet af gennemgangen i relation til udskiftning af vinduesrammen/vinduet.

Ad punkt 2.7 Observationsceller

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt skotlampen på væggen i observationscellen var blevet udskiftet med loftsbelysning, og om hvorvidt udluftnings-

ristene på væggen i observationscellen var blevet fjernet og erstattet af nogle plader eller lignende.

Anstalten har oplyst at der er modtaget et tilbud på 25.000 kr. for isætning af lægter, gipsplader og montering af loftsbelysning. Arbejdet forventedes at blive udført i 3. kvartal i 2007.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at arbejdet nu er blevet udført.

Ad punkt 3. Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt for domfældte

Jeg gik ud fra at anstalten (efter den ledende anstaltsleders udstedelse af ordensbestemmelser) ikke længere havde en husorden, men bad for en god ordens skyld om oplysning herom.

Anstalten har henvist til de "Anstaltsbestemmelser for ophold i de grønlandske anstalter" som den ledende anstaltsleder har udsendt med virkning fra 1. juli 2006, og som jeg har henvist til i rapporten. Anstalten har oplyst at disse bestemmelser – der gælder for alle anstalter i Grønland og findes på både grønlandsk og dansk – er placeret i mapper til udlån for de indsatte i anstalten og kan udleveres efter ønske.

Anstalten har endvidere oplyst at Anstalten for domfældte i Qaqortoq har en husorden for hele anstalten. Denne husorden er også gældende fra den 1. juli 2006 og findes på både dansk og grønlandsk. Anstalten har sendt en kopi af anstaltens husorden til mig.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste og har derudover telefonisk indhentet yderligere oplysninger fra den ledende anstaltsleder vedrøren-

de det anførte i notatet af 6. september 2006 fra den interne inspektion af anstalten om den (nye) husorden, jf. om denne inspektion pkt. 5.9.

I dette notat er det nævnt at den nye husorden endnu ikke var blevet offentliggjort i anstalten, og den ledende anstaltsleder pålagde anstaltslederen straks at tilrette husordenen og udlevere den til alle indsatte. Den ledende anstaltsleder har den 2. maj 2007 telefonisk overfor direktoratet oplyst at de rettelser der var tale om, drejede sig om besøgstiderne og det lokale telefonnummer. For så vidt angår det anførte om offentliggørelse har den ledende anstaltsleder anført, at det sigtede til det forhold at anstalten ikke ved opslag i anstalten havde gjort opmærksom på den nye husorden, men at den nye husorden var tilgængelig for de indsatte i anstalten fra den 1. juli 2006.

Endelig har den ledende anstaltsleder oplyst at de anførte forhold, herunder rettelse af besøgstider og telefonnummer, blev bragt i orden i forbindelse med den interne inspektion.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har til det af den ledende anstaltsleder oplyste. Med hensyn til det anførte om offentliggørelse har direktoratet henvist til at den nye husorden var tilgængelig for de indsatte i anstalten fra den 1. juli 2006.

Med hensyn til rettelserne i husordenen har direktoratet henvist til at der alene er tale om meget få mindre rettelser. Direktoratet har dog henledt den ledende anstaltsleders og anstaltens opmærksomhed på at anstalten ved ændringer i den lokale husorden enten bør påføre bemærkning herom indledningsvis eller udsende en ny husorden alt afhængig af ændringernes karakter. Direktoratet har ikke ment det nødvendigt at anmode om at der i anstalten udsendes en ny husorden gældende for tidspunktet for rettelserne. Direktoratet har sendt en kopi af notatet af 6. september 2006 om den interne inspektion til mig og har desuden henvist til direktoratets bemærkninger til punkt 5.9 nedenfor.

Jeg har noteret mig at anstalten fortsat har en husorden der gælder ved siden af "Anstaltsbestemmelser for ophold i de grønlandske anstalter".

Jeg enig med direktoratet i at anstalten bør gøre opmærksom på ændringer i den lokale husorden, fx ved bemærkning herom i indledningen til husordenen eller ved udsendelse af en ny husorden alt afhængig af ændringernes karakter.

Jeg er endvidere enig med direktoratet i at det i dette tilfælde hvor ændringerne i husordenen vedrørte besøgstider og det lokale telefonnummer, ikke var nødvendigt at udsende en ny husorden gældende for tidspunktet for rettelserne. Jeg går hermed ud fra at de indsatte var gjort bekendt med rettelserne.

Medmindre vejledningen om fuldbyrdelse af frihedsberøvende foranstaltninger i Grønland rutinemæssigt udleveres inden indsættelse i anstalten, anmodede jeg om oplysning om hvorvidt anstalten rutinemæssigt (ud over ved information på opslagstavlen) udleverer denne vejledning til de domfældte. Medmindre vejledningen til anholdte og tilbageholdte rutinemæssigt udleveres af politiet, anmodede jeg tilsvarende om oplysning om hvorvidt anstalten udleverer denne vejledning til de tilbageholdte dagfolk i anstalten.

Anstalten har oplyst at der er informationsmateriale til både domfældte og tilbageholdte i detentionerne. Dette materiale er frit tilgængeligt i politiets detentioner. Dette gælder naturligvis kun for personer der har været tilbageholdt eller overnattet i detentionen i forbindelse med sin afsoning.

Anstalten har videre oplyst at den indsatte ved ankomsten til anstalten får udleveret informationsmateriale – som forefindes på både dansk og grønlandsk – af anstaltspersonalet. Typisk sker denne udlevering i forbindelse med selve indsættelsen i anstalten eller i forbindelse med den efterfølgende indsættelsessamtale mellem den indsatte og en anstaltsbetjent.

Anstalten har endelig oplyst at den lokale husorden udleveres til alle indsatte i Anstalten for domfældte i Qaqortoq, og at der derudover altid er en grundig mundtlig vejledning til de indsatte om dagligdagen i anstalten.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.1 Arbejde

Ved personale- og beskæftigelseskonsulentens brev af 23. januar 2006 blev det pålagt anstalten at udarbejde en mere detaljeret fremdriftsplan for hver enkelt aktivitet som har til formål at tilrettelægge aktiviteter i detaljer med hensyn til tidsmæssig placering mv. Jeg anmodede om en kopi af denne plan.

Anstalten har vedlagt dette brev og den handleplan for beskæftigelsen i anstalten for domfældte i Qaqortoq for 2006 som jeg også har nævnt i rapporten. Endvidere har anstalten sendt anstaltens delmål for 2007.

Direktoratet har oplyst at den ledende anstaltsleder telefonisk overfor direktoratet har oplyst at der ikke foreligger andet materiale end det som jeg allerede har modtaget. Der foreligger således udelukkende en handleplan med angivelse af de konkrete aktiviteter placering og forventet anvendelse af timer. Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten og den ledende anstaltsleder oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste – som jeg forstår sådan at der ikke vil blive udfærdiget yderligere. Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt kravet om udfærdigelse af en fremdriftsplan hermed er opfyldt eller frafaldet.

Ad punkt 4.2 Undervisning

Jeg anmodede anstalten om at oplyse hvilke muligheder der er for at deltage i undervisning uden for anstalten, og om anstalten orienterer indsatte for hvem det kunne være relevant, om disse muligheder.

Anstalten har oplyst at der i Qaqortoq er mulighed for at modtage undervisning indenfor kontor og handel, gymnasium samt FSA (folkeskolens afgangsprøve) med det formål at forbedre de skolemæssige kundskaber. De domfældte der har opnået dagudgang, har mulighed for at deltage i undervisningen. Da undervisningen betragtes som beskæftigelse, bliver de domfældte altid orienteret om disse muligheder i forbindelse med at beskæftigelse drøftes med den enkelte domfældte.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke videre vedrørende dette spørgsmål.

Ad punkt 4.3 Fritid

Under inspektionen blev det oplyst at anstalten via en boghandler i Nuuk forsøgte at skaffe mere grønlandsk litteratur som ikke kan købes i Qaqortoq, men dog kan lånes på biblioteket. Jeg anmodede om oplysning om resultatet af dette forsøg.

Anstalten har oplyst at Qaqortoq bibliotek har haft nogle (brugte) bøger til salg, men at det viste sig kun at være danske bøger. Anstalten har videre oplyst at der har været drøftelser med Atuagkat (boghandlen) i Nuuk, men at dette desværre ikke har ført til at der blev anskaffet nogle bøger.

Anstalten har overfor direktoratet uddybende oplyst at Atuagkat (boghandlen) i Nuuk ikke kunne tilbyde den litteratur som blev efterspurgt af de domfældte (fortællinger fra gammel tid), hvorfor der endnu ikke er blevet indkøbt grønlandsk litteratur. Direktoratet har oplyst at anstalten nu via kolleger i Anstalten i Nuuk vil foranledige at der bliver indkøbt et antal grønlandske romaner og evt. tegneserier.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og anmoder om oplysning om hvorvidt der på nuværende tidspunkt er blevet indkøbt mere grønlandsk litteratur til anstalten.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt anstalten tillige råder over tegneserier og tidsskrifter (jf. anstaltsbekendtgørelsens § 20, stk. 1).

Jeg noterede mig i øvrigt under inspektionen at der på anstaltens opslagstavle er information om muligheden for at låne bøger på biblioteket. Jeg anmodede om nærmere oplysninger om hvordan denne ordning fungerer.

Anstalten har oplyst at der ikke er tidsskrifter eller tegneserier i anstalten. For så vidt angår biblioteksordningen har anstalten oplyst at domfældte der er på udgang, kan benytte udgangen til at låne bøger på biblioteket. I konkrete tilfælde kan det ske at vagtpersonalet kører de domfældte til biblioteket med henblik på lån af bøger.

Den ledende anstaltsleder har telefonisk overfor direktoratet præciseret at indsatte der ikke har tilladelse til udgang, efter anmodning køres til biblioteket.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten og den ledende anstaltsleder oplyste.

Jeg noteret mig det oplyste, herunder at både indsatte der har tilladelse til udgang, og indsatte der ikke har det, kan komme på biblioteket og låne bøger og tidsskrifter mv. Jeg har desuden noteret mig at der i anstaltens husorden er oplysning om mulighederne for lån af bøger.

Jeg anmodede anstalten om at oplyse om mulighederne for at få en dansk avis.

Anstalten har oplyst at den grønlandske avis "Atuagagdiutit" – AG – udkommer en gang om ugen som tillæg til den danske avis "Politiken – Weekly". Anstalten har endvidere oplyst at der herudover for nyligt er bestilt abonnement på Ekstra Bladet som var den danske avis de domfældte helst ville have.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke videre vedrørende dette forhold.

Jeg anmodede anstalten om at oplyse nærmere om de aktiviteter som de indsatte har mulighed for at deltage i uden for anstalten (ud over gå- og løbeture).

Anstalten har oplyst at sportshallen tilbyder forskellige former for sport. De indsatte har desuden mulighed for at kunne tilmelde sig Qaqortoq løbeklub. Derudover er der den lokale kajakklub og i henhold til reglerne er der endvidere mulighed for at domfældte får ledsaget udgang eksempelvis gruppevis til at deltage i sportslige aktiviteter. Anstalten har endvidere oplyst at anstalten gennem tiderne har haft domfældte der dyrkede håndbold, fodbold osv.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke videre vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.2 Forplejning

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt de indsatte orienteres om menuplanen ved opslag eller lignende. Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt de indsatte kan bestille mad udefra.

Anstalten har oplyst at de domfældte orienteres om månedens menu (de varme retter fra Sømandshjemmet) ved opslag. Efter samråd med talsmanden (kvinden) har de domfældte desuden siden januar 2007 selv tilberedt grønlandsk mad 3-4 gange om måneden. Der er endvidere mulighed for at domfældte flere gange om ugen kan bestille mad udefra fra Grillbaren der tilbyder fastfood, eller fra Brugsen i Qaqortoq der tilbyder lune retter.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke yderligere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.4 Talsmandsordning

Jeg anmodede om oplysning om hvordan de indsatte orienteres om deres adgang til at vælge en talsmand, jf. § 2, stk. 3, i politimesterens bestemmelser om gennemførelse af medindflydelse for de domfældte i de grønlandske anstalter.

Anstalten har oplyst at de domfældte ved opslag på opslagstavlen bliver meddelt at de har mulighed for at vælge en talsmand. Anstalten har endvidere oplyst at der i forbindelse med indsættelse i anstalten bliver udlånt en regelsamling hvori de indsatte også bliver gjort bekendt med talsmandsordningen.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke videre vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.6 Vold mv.

Medmindre der forelå en generel voldspolitik for anstalterne i Grønland, anmodede jeg om oplysning om hvorvidt der forelå en sådan politik for Anstalten for domfældte i Qaqortoq.

Anstalten har oplyst at der foreligger en generel politik for vold og trusler for alle anstalterne i grønland. Denne personalepolitik er tilgængelig for alle grupper af personalet via anstalten i Nuuks intranet. I forbindelse med ansættelse af nye medarbejdere informeres der bl.a. om denne politik. Desuden undervises personalet i løbet af deres grunduddannelse i konflikthåndtering. Anstalten har vedlagt en kopi af personalepolitikken – Anstaltssektorens Personalepolitik – indeholdende voldspolitikken.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste og til den generelle voldspolitik.

Jeg har noteret mig det oplyste og det der fremgår af den vedlagte personalepolitik – som jeg går ud fra også er det der findes på intranettet.

Som anført i rapporten fremgår det af de vejledende normalreaktioner at politianmeldelse af vold og trusler bør foretages af anstalten og ikke må bero på det enkelte offers holdning hertil. Efter min opfattelse bør det også af den generelle voldspolitik fremgå hvem der har ansvaret for at foretage politianmeldelse i tilfælde af vold og trusler. Jeg kan oplyse at jeg tidligere har udtalt at det efter min opfattelse er mest hensynsfuldt over for den forurettede at ledelsen under normale omstændigheder indgiver politianmeldelse, dog med mulighed for at undlade dette af hensyn til den forurettede. Jeg anmoder om at det overvejes at indføje et afsnit herom i voldspolitikken, og jeg anmoder om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Ad punkt 5.7 Sagsbehandling mv.

Jeg anmodede om oplysning om erfaringerne med anstaltens kontaktpersonordning.

Anstalten har oplyst at de domfældte umiddelbart efter indsættelse til afsoning får beskikket en kontaktperson fra vagtpersonalet. Det vurderes i den forbindelse hvilken anstaltsbetjent der er bedst egnet som kontaktperson for den konkrete domfældte. Anstaltslederen orienterer den domfældte herom ved en ankomstsamtale, og kontaktpersonen gennemfører derefter en indsættelsessamtale med den domfældte og orienterer om mulighed for udgang, prøveløsladelse mv.

Anstalten har oplyst at erfaringerne med kontaktpersonordningen er gode, og at ordningen blandt andet medfører at anstaltslederen kan frigøres til administration og personaleledelse. Det er også opfattelsen at de domfældte nyder godt af at have en fast kontaktperson.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Med den bemærkning at jeg går ud fra at der er en ordning der sikrer at der er en anden ansat der varetager kontaktpersonens opgaver ved dennes fravær, har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede endvidere om en kopi af en (anonymiseret) handleplan.

Anstalten har oplyst at der ikke er udarbejdet handleplaner på nogen af de nuværende domfældte.

Direktoratet har oplyst at direktoratet efterfølgende – i forbindelse med afholdelse af ledermøde for den fri kriminalforsorg i Grønland hvor udarbejdelse af

handleplaner var på dagsordenen – har fået tilsendt en handleplan som efterfølgende er blevet anonymiseret. Direktoratet har sendt en kopi heraf til mig.

Direktoratet har tilføjet at der ikke i Grønland er fastsat regler om at der skal udarbejdes handleplaner på indsatte/klienter.

Jeg har ingen bemærkninger til den modtagne handleplan – der er meget uddybende i beskrivelsen af den indsatte forhold mv. Som det fremgår af det af direktoratet oplyste, er der ikke krav om udarbejdelse af handleplaner for indsatte i Grønland, og der er derfor ikke bestemte krav der skal opfyldes ved udarbejdelse af handleplaner for indsatte i Grønland.

Jeg beder om nærmere oplysninger om de drøftelser der fandt sted på nævnte møde, herunder om det blev/har været overvejet at udarbejde handleplaner for indsatte i de grønlandske anstalter uanset at der ikke er regler herom.

Ad punkt 5.8 Personaleforhold mv.

Jeg videresendte en klage fra talsmanden over uddannelsen af anstaltsbetjente i Grønland og bad om underretning om direktoratets svar til talsmanden.

Jeg har modtaget kopi af direktoratets brev af 9. marts 2007 til den nye talsmand – der i et partshøringssvar havde præciseret klagen. I dette brev har direktoratet anført følgende:

”...

Det skal indledningsvis bemærkes, at direktoratet har forstået skrivelserne som generelle klager over, at anstaltsbetjentene i Grønland er for dårligt uddannede.

Direktoratet skal oplyse, at rammerne for den samlede uddannelse er fastlagt af Anstaltsledelsen i Nuuk, Dansk Fængselsforbund, Kriminalforsorgens Uddannelsescenter og direktoratet. Uddannelsen er efterfølgende godkendt i Kompetenceudviklingsrådet (KUR) i 2003. I 2005 revurderede man uddannelsen, hvilket medførte, at den teoretiske del af uddannelsen blev forlænget med et tre dages

introkursus samt en ekstra uges undervisning på grundkursus 2. Endvidere blev praktikopholdet på Anstalten ved Herstedvester en obligatorisk del af uddannelsesforløbet. Den samlede uddannelse varer således for nuværende 2 år og veksler mellem praktisk træning og teoretiske kurser.

Formålet med uddannelsen er at sikre, at deltageren tilegner sig kvalifikationer, der sætter denne i stand til under ansvar, selvstændigt og i samarbejde med andre at udføre de arbejdsopgaver, der påhviler den pågældende i overensstemmelse med kriminalforsorgens mål og principper.

For at komme i betragtning til en uddannelsesstilling som anstaltsbetjent, skal man opfylde nogle generelle krav – det være sig blandt andet bestemte skolekundskaber, sprogkompetencer og et alderskrav på minimum 21 år. Såfremt man opfylder disse krav, kan den pågældende efter en konkret vurdering indbydes til deltagelse i en ansættelsesprøve, ved hvilken man vurderer den pågældendes personlige kompetencer. Man tester herunder blandt andet ansøgerens robusthed, fleksibilitet, stabilitet, modenhed, tålmodighed og evne til at samarbejde.

Under uddannelsesforløbet vurderes det løbende om den prøveansatte kan det, der forventes, hvorfor de stedlige ledere gennemfører strukturerede uddannelsessamtaler, ligesom den prøveansattes egnethed bedømmes efter 6 måneder og igen efter halvandet års ansættelse. Den pågældende anstaltsbetjents kompetence afdækkes således inden ansættelsen og videreudvikles under grunduddannelsesforløbet og i det senere ansættelsesforhold.

I Deres skrivelse nævner De blandt andet, at anstaltsbetjentene ikke kan løfte de psykiske arbejdsopgaver, idet de ikke formår at rådgive og hjælpe de indsatte med at komme videre (psykisk). Direktoratet skal hertil oplyse, at anstaltsbetjentene på grunduddannelsen har 40 lektioner i psykologi, herunder viden om de faktorer, der medvirker til dannelsen af personligheden, psykiske reaktioner, færdigheder i at forholde sig til egne og andres reaktioner, kommunikation – såvel nonverbal som verbal – kendskab til samtaleteknik, motivation, de indsatte måde at reagere på, retspsykiatri samt de mest almindelige psykiatriske diagnoser.

Endvidere skal direktoratet oplyse, at man som led i den løbende evaluering af rekrutteringsproceduren og grunduddannelsen vil gennemgå disse i indeværende år. Eventuelle justeringer vil herefter blive foretaget efter de gældende retningslinjer i forhold til godkendelse mv. Det skal i øvrigt oplyses, at Kriminalforsorgens Uddannelsescenter overfor direktoratet har oplyst, at uddannelsescentret finder, at rekrutterings- og ansættelsesproceduren er grundig

og fyldestgørende. Uddannelsescentret har dog tilkendegivet, at man i sin gennemgang vil være opmærksom på Deres fremførte klagepunkter i forhold til rekruttering og uddannelse af personale, herunder særligt faget psykologi.

Under henvisning hertil foretager direktoratet således ikke videre i sagen.

...”

Jeg anmoder om underretning om resultatet af den nævnte gennemgang som direktoratet ville foretage i 2007, men foretager mig ikke i øvrigt mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.9 Interne inspektioner

Jeg anmodede om en kopi af rapporten fra den seneste interne inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq.

Jeg har modtaget et notat der omfatter den ledende anstaltsleders besøg i anstalten i dagene 4.-6. september 2006, dvs. kort tid efter mit inspektionsbesøg i anstalten. Af notatet fremgår det at bl.a. følgende er indgået i den interne inspektion: Anstaltens båd (der trods ny motor stadig havde motorproblemer som anstaltslederen skulle sørge for at leverandøren fik bragt i orden), gennemgang af celler, observationscelle og fællesarealer, beskæftigelse, fritid, gennemgang af disciplinærrapporter, sygestatistik, bestemmelser om anstaltsophold, behandling af udgangs- og prøveløsladelsessager, bygningsvedligeholdelse og målsætning. For så vidt angår disciplinærsagerne blev det indskærpet at anstalten kun kan ikende en disciplinærforanstaltning hvis det findes ”godtgjort” at der foreligger en overtrædelse, og at det i alle tilfælde klart skal fremgå af bevisbedømmelsen i forhørsnotatet. Det blev endvidere anført at den underliggende rapport skal indgå i sagsfremstillingen i selve forhørsnotatet, og at det skal anføres hvem der har udarbejdet rapporten, og hvornår den er udarbejdet.

Jeg har noteret mig indholdet af dette notat som ikke giver mig anledning til bemærkninger.

Ad punkt 6. Foreløbig enrumsanbringelse

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om den manglende henvisning i § 2, stk. 1, i bestemmelserne om udelukkelse fra fællesskab til bestemmelsernes § 1, stk. 3, skulle forstås sådan at der ikke kan ske foreløbig udelukkelse fra fællesskab (forhørscelleanbringelse) i tilfælde hvor det må antages at den indsatte vil blive udelukket fra fællesskab som en disciplinærforanstaltning. I givet fald bad jeg om en udtalelse vedrørende det under inspektionen oplyste om anvendelse af foreløbig udelukkelse fra fællesskab ved disciplinære forhold.

Anstalten har oplyst at det er korrekt at der i bestemmelserne om udelukkelse fra fællesskab mangler henvisning til foreløbig udelukkelse fra fællesskab. Anstalten har videre oplyst at der kan ske foreløbig udelukkelse fra fællesskab i tilfælde hvor det må antages at den indsatte vil blive udelukket fra fællesskab som en disciplinærforanstaltning.

Politimesteren i Grønland har oplyst at bestemmelsen hidtil i praksis har været fortolket således at udelukkelse fra fællesskab tillige kan finde sted foreløbigt mens en disciplinærsags omstændigheder undersøges. Politimesteren i Grønland har videre oplyst at hjemlen vil blive tydeliggjort så der ikke i fremtiden vil kunne rejses tvivl om hjemlen til foreløbig udelukkelse fra fællesskab.

Direktoratet har henholdt sig til det af politimesteren oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og anmoder om at modtage en kopi af bestemmelsen som den er udformet efter præciseringen af hjemlen til foreløbig udelukkelse fra fællesskab.

Ad punkt 7.6 Kompetence mv.

Kompetencen til at ikende disciplinærforanstaltning ligger hos anstaltslederen eller den der bemyndiges hertil, jf. bekendtgørelsens § 38, stk. 1 (§ 26, stk. 1). I nogle tilfælde var afgørelsen truffet af overvagtmasteren og i ét tilfælde var afgørelsen truffet af en anstaltsoverbetjent. Jeg gik på denne baggrund ud fra at der var sket delegation af kompetencen til de nævnte personer, men jeg anmodede om oplysning om hvorvidt det var korrekt antaget.

Anstalten har oplyst at der ikke på nuværende tidspunkt er nedskrevet en lokal delegation af kompetencen i de grønlandske anstalter. Anstalten har videre oplyst at anstaltens "bagvagter" (anstaltsleder og overvagtmaster) kan gennemføre en disciplinærsag. I deres fravær, ved ferie, kan også overbetjenten gennemføre en disciplinærsag.

Direktoratet har oplyst at politimesteren – i sagen vedrørende inspektionen af Anstalten for domfældte i Nuuk – har oplyst, at politimesteren på baggrund af det jeg har anført, nu vil overveje om det for anstalterne i Grønland vil være hensigtsmæssigt at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange, i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil, fastlægges udtrykkeligt.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har videre oplyst at direktoratet har gjort politimesteren bekendt med at det efter direktoratets opfattelse vil være hensigtsmæssigt at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil, fastlægges udtrykkeligt.

Jeg er som også anført i opfølgingsrapporten om inspektionen af Anstalten for domfældte i Nuuk enig med direktoratet i at det vil være hensigtsmæssigt at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange fastlægges udtrykkeligt i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil. Idet jeg i opfølgingsrapporten om inspektionen af Anstalten for

domfældte i Nuuk er gået ud fra at dette vil ske, har jeg i denne rapport bedt jeg om underretning om de regler der fastsættes herom.

Selv om Anstalten for domfældte i Qaqortoq er en lille institution, og de fleste sager, så vidt ses, behandles af anstaltslederen, anmodede jeg om oplysning om anstaltslederens tilsyn med behandlingen af de sager om disciplinære foranstaltninger der behandles af andre efter delegation.

Anstalten har oplyst at det tilstedeværende vagtpersonale i forbindelse med at der konstateres overtrædelser af reglerne, udfærdiger en rapport hvorved man søger så vidt muligt at belyse de faktorer der er baggrund for at der udarbejdes en rapport. Efterfølgende, hvis anstaltslederen har været impliceret (medvirket til rapportskrivning eller opdaget hændelsen), er det som udgangspunkt overvagtimesteren der foretager forhør. I hans fravær er det overbetjenten der foretager forhøret.

Anstalten har videre oplyst at anstaltslederen laver opfølgning på at der til forhøret er anvendt de rigtige bestemmelser og sikrer at selve forløbet/hændelsen er belyst, samt at sanktionen som udgangspunkt overholder praksis i "vejledningen normalreaktioner i disciplinærsager".

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og jeg foretager mig ikke yderligere vedrørende dette spørgsmål.

Ad punkt 7.8

Sanktionen

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt sag nr. 09/06 var blevet forelagt for politimesteren i overensstemmelse med § 26, stk. 4, i den dagældende anstaltsbekendtgørelse.

Anstalten har oplyst at der i den pågældende sag ikke var tale om en disciplinær overførsel til Aasiaat politi. Domfældte havde – ifølge anstalten – fuld tid den 28. april 2006, men havde på grund af udeblivelse i to døgn fået ændret domsberegningen således at domfældte fik tillagt to ekstra døgn og herefter havde fuld tid den 30. april 2006. Da anstalten forinden havde købt en billet til Aasiaat til den 26. april 2006 der ikke kunne ændres, blev det i samråd med den ledende anstaltsleder aftalt med politiet i Aasiaat at domfældte skulle afsone de to ekstra dage i detentionen i Aasiaat.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og har på denne baggrund ikke grundlag for at foretage mig mere vedrørende dette forhold.

To rapporter (11/06 og 09/06) vedrørte indsatte der tidligere havde fået disciplinære afgørelser. Hverken rapport nr. 11/06 der vedrører et forhold 4½ måned efter det tidligere forhold, eller rapport nr. 09/06 der vedrører en (anden type) forseelse ca. 3½ måned efter det tidligere forhold, henviser til de tidligere afgørelser. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt det skyldtes at der var forløbet mere end tre måneder siden sidste afgørelse, og at de tidligere afgørelser dermed ikke var indgået ved udmålingen af foranstaltningen i disse to tilfælde.

Anstalten har oplyst at der i normalreaktionsskemaet, der er gældende for anstalterne i Grønland, under punktet gentagelsesvirkning på side 4 er anført følgende:

”Som en meget grov tommelfingerregel kan man ved ’dagligdags forseelser’ tillægge en disciplinær reaktion gentagelsesvirkning i 3 måneder (længere ved fx karantæne over 4 uger). Ved flere gentagne forseelser kan man gå længere tilbage i tiden, men der bør normalt ikke være længere end 3 måneder mellem de enkelte forseelser.”

Anstalten har videre oplyst at praksis derfor er således at et forhold – såfremt der er forløbet mere end 3 måneder siden sidste disciplinære reaktion – betragtes som en "ny forseelse". Der foretages dog en konkret og individuel vurdering hvor det afgørende er hvilken type forseelse der er tale om, og om der har været alvorlige lignende tilfælde tidligere.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste. Idet jeg forstår det anførte sådan at de tidligere forhold ikke er indgået ved udmålingen af foranstaltningen i de to konkrete tilfælde, foretager jeg mig ikke yderligere vedrørende dette forhold.

Opfølgning

Jeg beder om at de underretninger mv. som jeg har anmodet anstalten om, tilbagesendes gennem Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Anstalten for domfældte i Qaqortoq, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i anstalten.

Lennart Frandsen
Inspektionschef

